

Kasvukeskusten ja kutistuvien kuntien haasteet ja mahdollisuudet

Tampere 7.2.2020

Irmeli Myllymäki, kehittämispäällikkö

@irmelimityllymaki

Esityksen sisältö

- Kunnan suuret haasteet
- Väestötrendit
- Kutistuvat kunnat ja kasvukeskukset
- Onko jotain tehtävissä?
- Kuntaliiton Koulutus palveluna –
projekti esimerkkinä
- Hieman LAPEsta
- Mitä minä voin tehdä?

Kunnan suuret haasteet

VÄESTÖ

- vanhenee
- monikulttuuristuu
- polarisoituu

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS

- Perinteisen demokratian murros
- osallistumisen uudet muodot

KUNTIEN ERILAISTUMINEN

- taloudellinen kantokyky
- lakisääteiset tehtävät

TYÖN MURROS

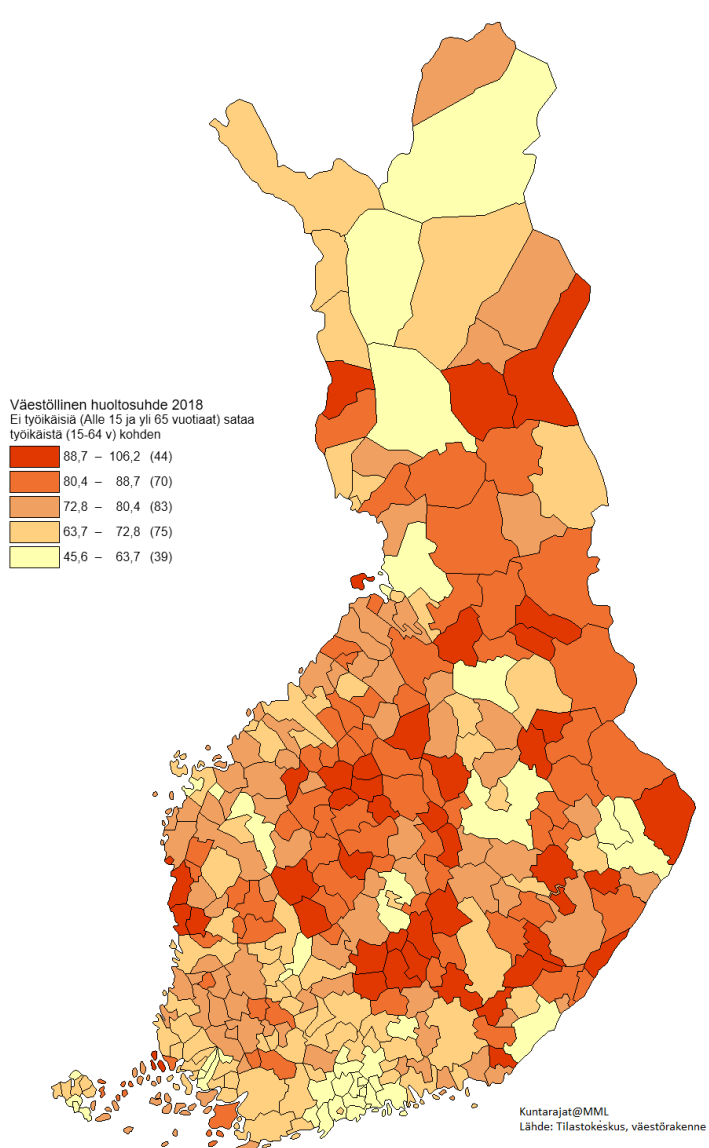
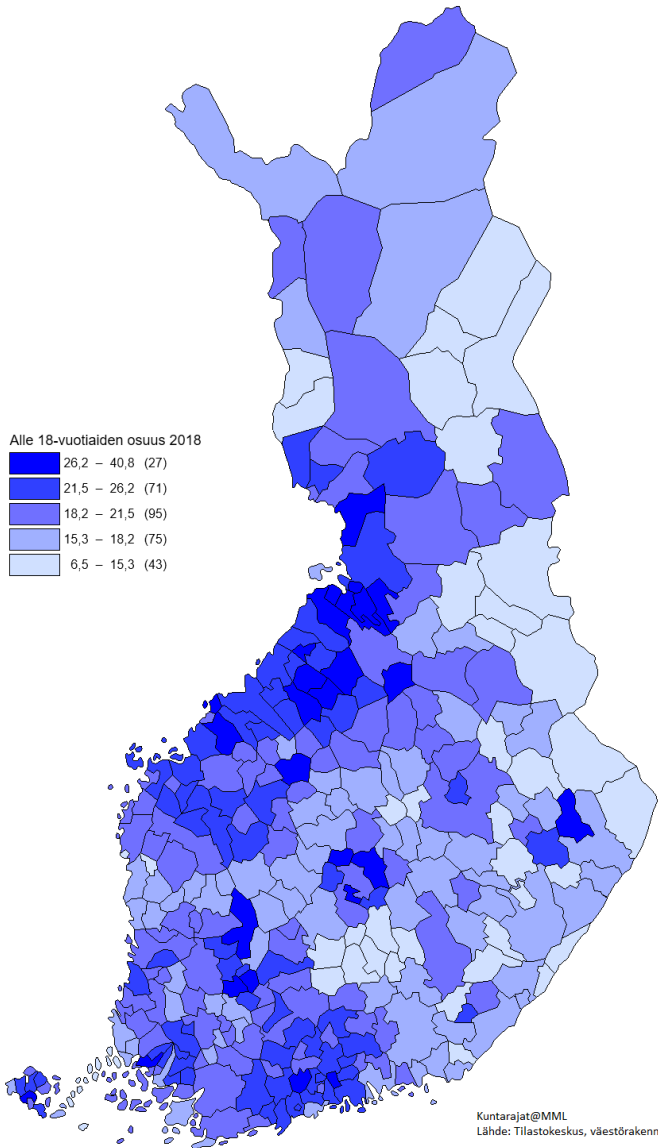
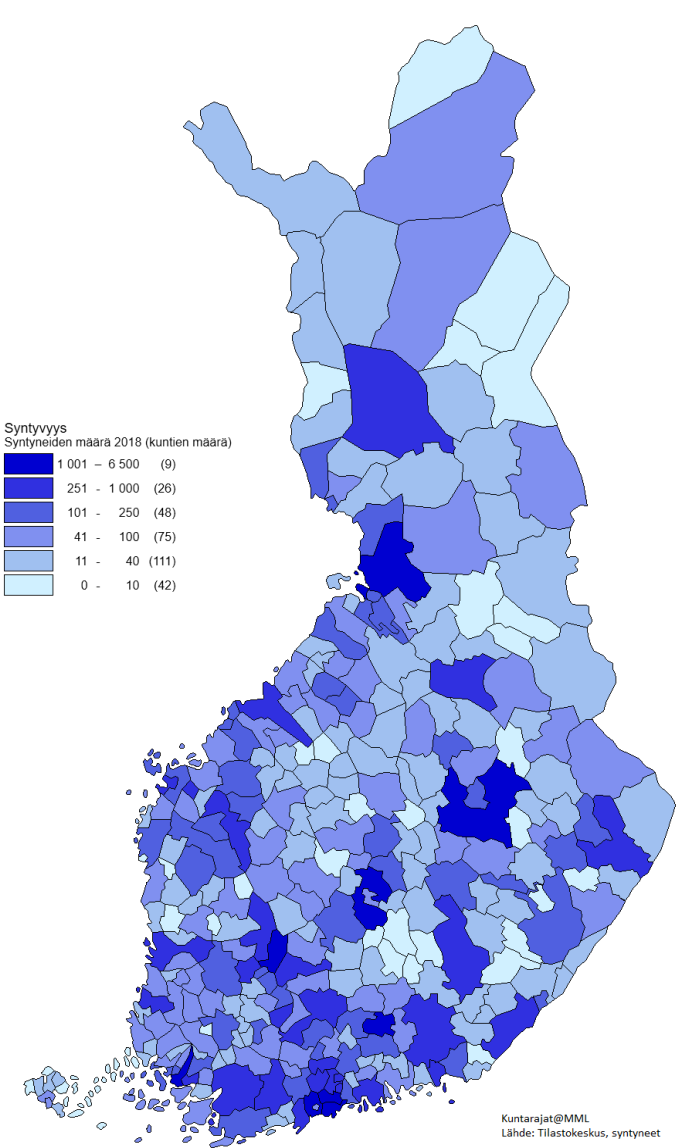
- vaatii jatkuvaa oppimista
- muuttaa työelämän pelisääntöjä

YHDENVERTAISET PALVELUT

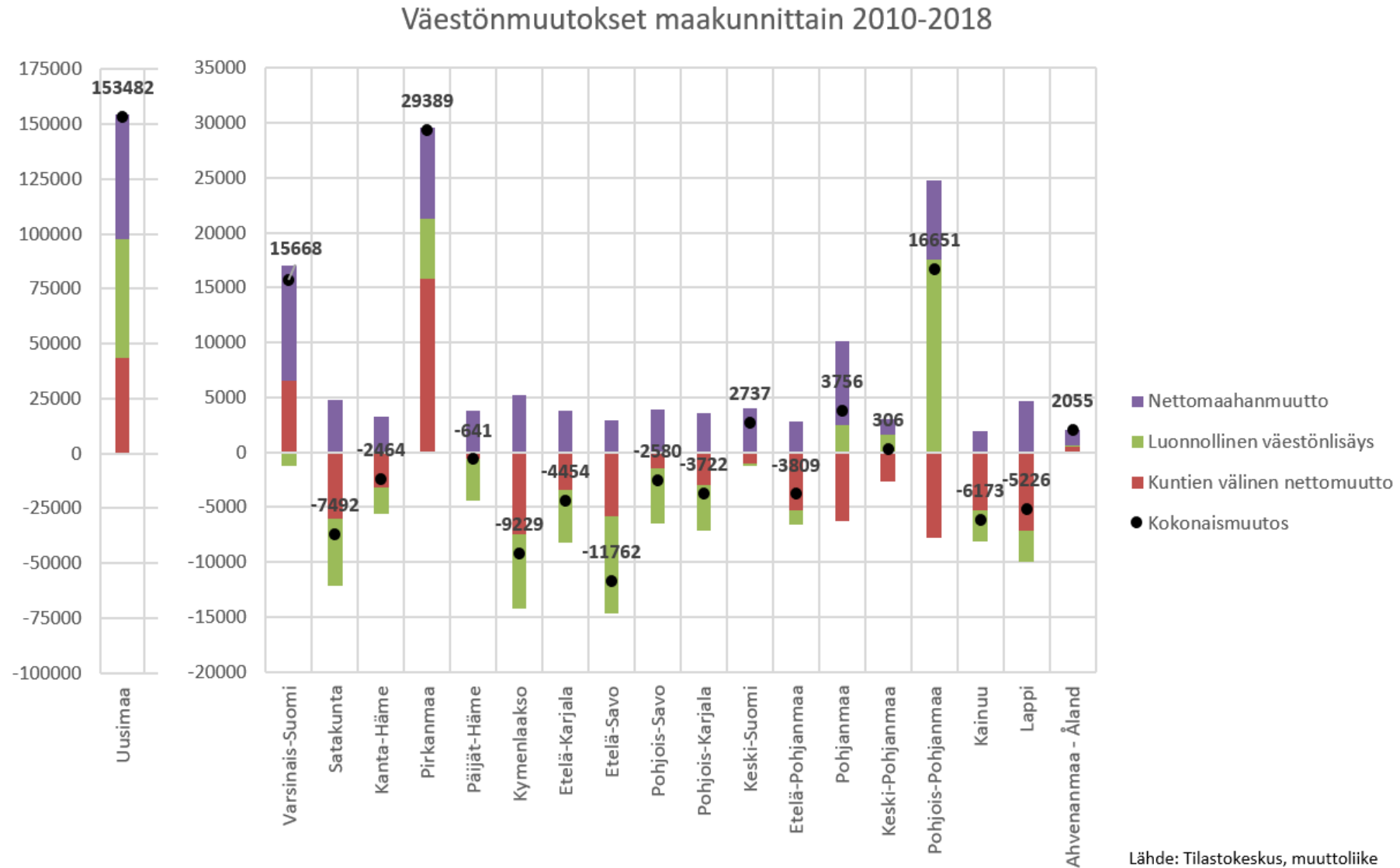
- saatavuus ja saavutettavuus
- resurssien kohdentaminen

Syntyneet, alle 18-vuotiaiden osuus ja huoltosuhde 2018

Väestömuutokset maakunnittain 2010-2018

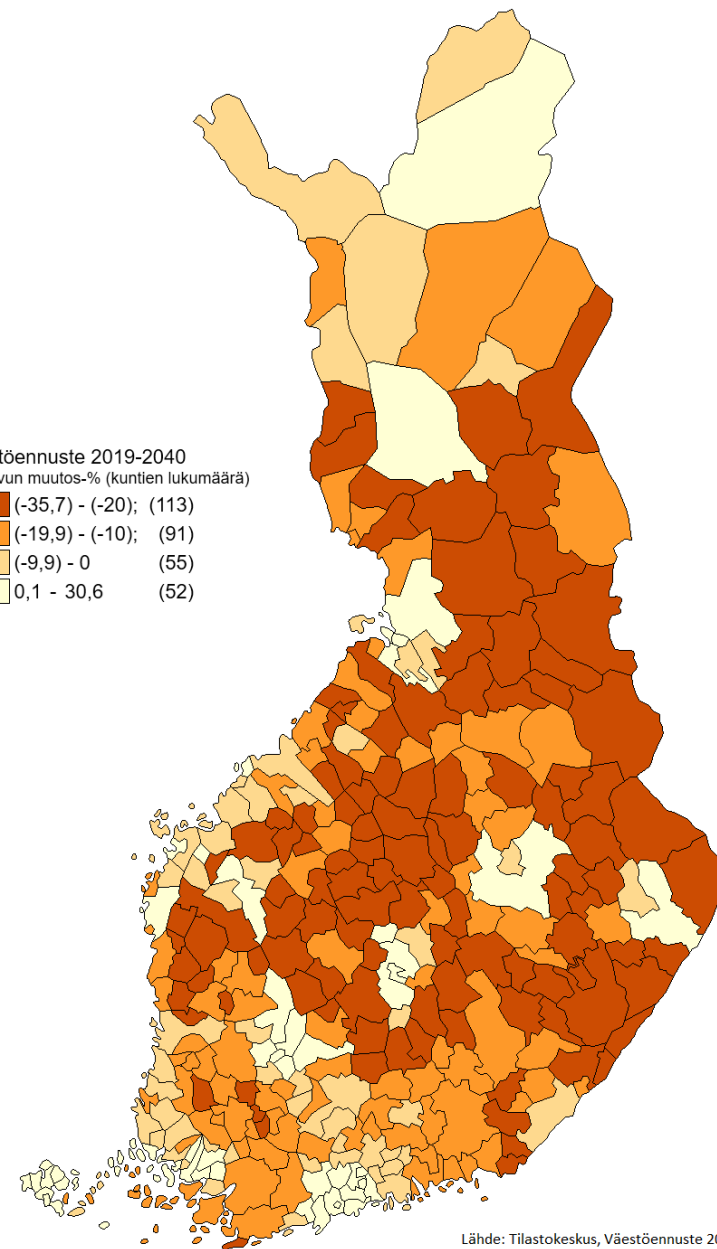

Väkiluvun muutos 2019-2040, ennuste kunnittain

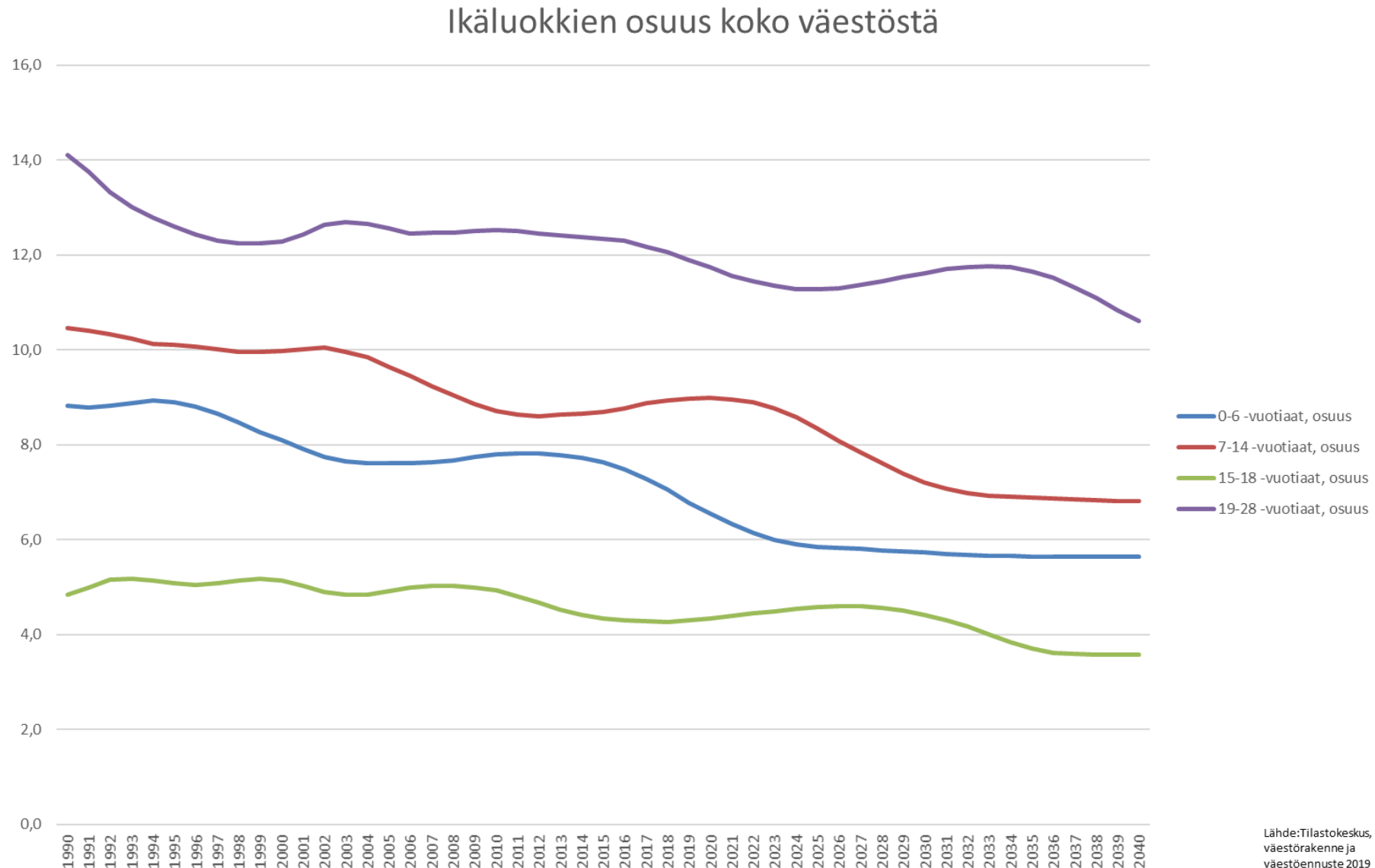
- 52 kunnassa väestökehitys plussalla
- 259 kunnassa väestönkehitys miinusmerkkinen
- 113 kuntaa, joissa ennusteen mukaan väestö vähenee 20-35 %
- Koko maan väkiluku laskuun runsaan 10 vuoden päästä

Väestöennuste 2019-2040
Väkiluvun muutos-% (kuntien lukumäärä)

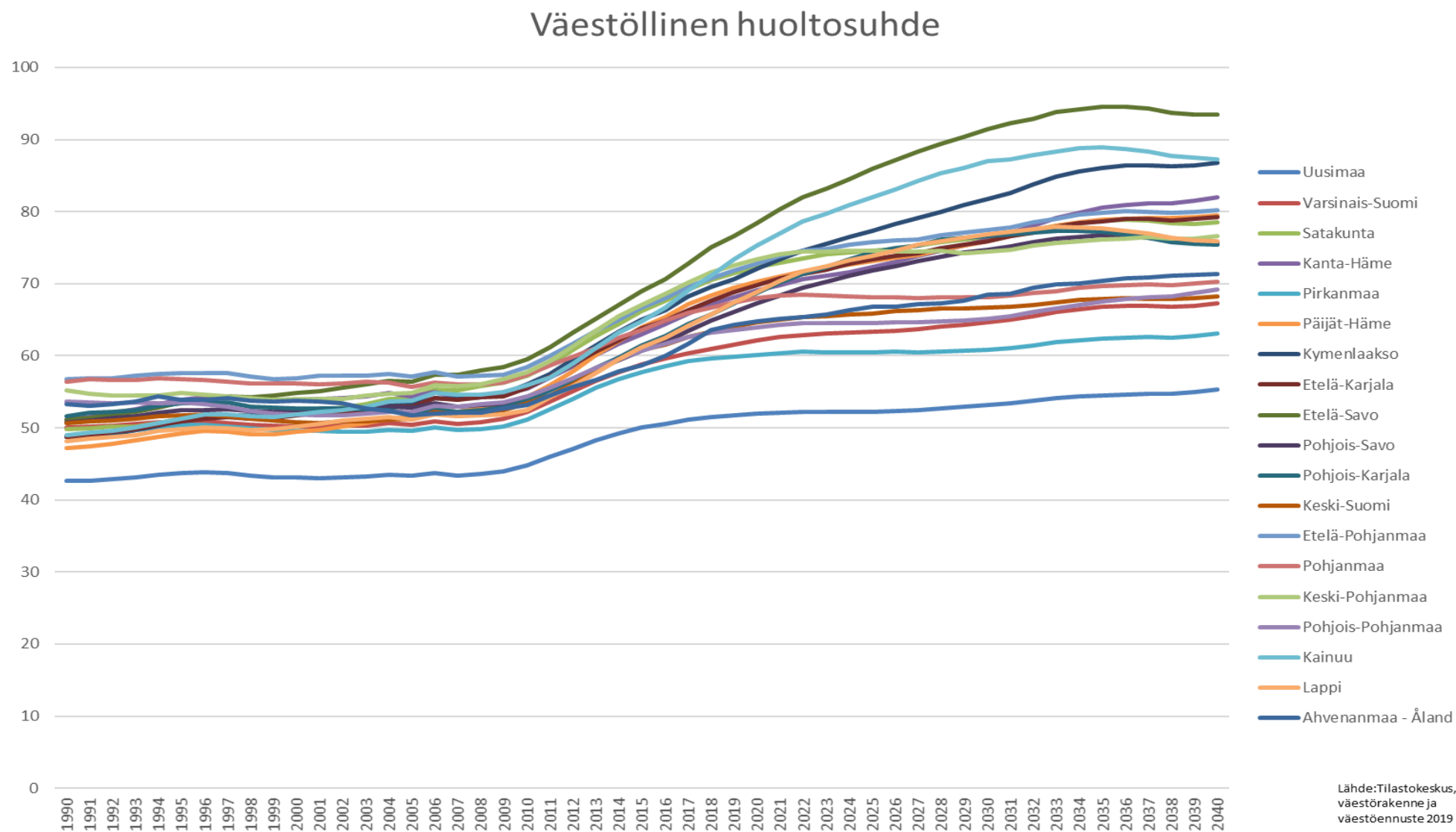
Dark Orange	(-35,7) - (-20); (113)
Orange	(-19,9) - (-10); (91)
Light Orange	(-9,9) - 0 (55)
Yellow	0,1 - 30,6 (52)

Ikäluokkien osuus koko väestöstä 1990-2040

Huoltosuhde maakunnittain 1990-2040

Kasvukeskusten ja vähenevän väestön kuntien haasteita

Palveluverkko-
muutokset

Kunnan
elinvoima ja
houkuttelevuus

Palvelutarpeen
kasvun
kustannukset

Väestön
vanhenemisen
kustannukset

Raskaat
investoinnit

Etäisyydet ja
palvelujen
saavutettavuus

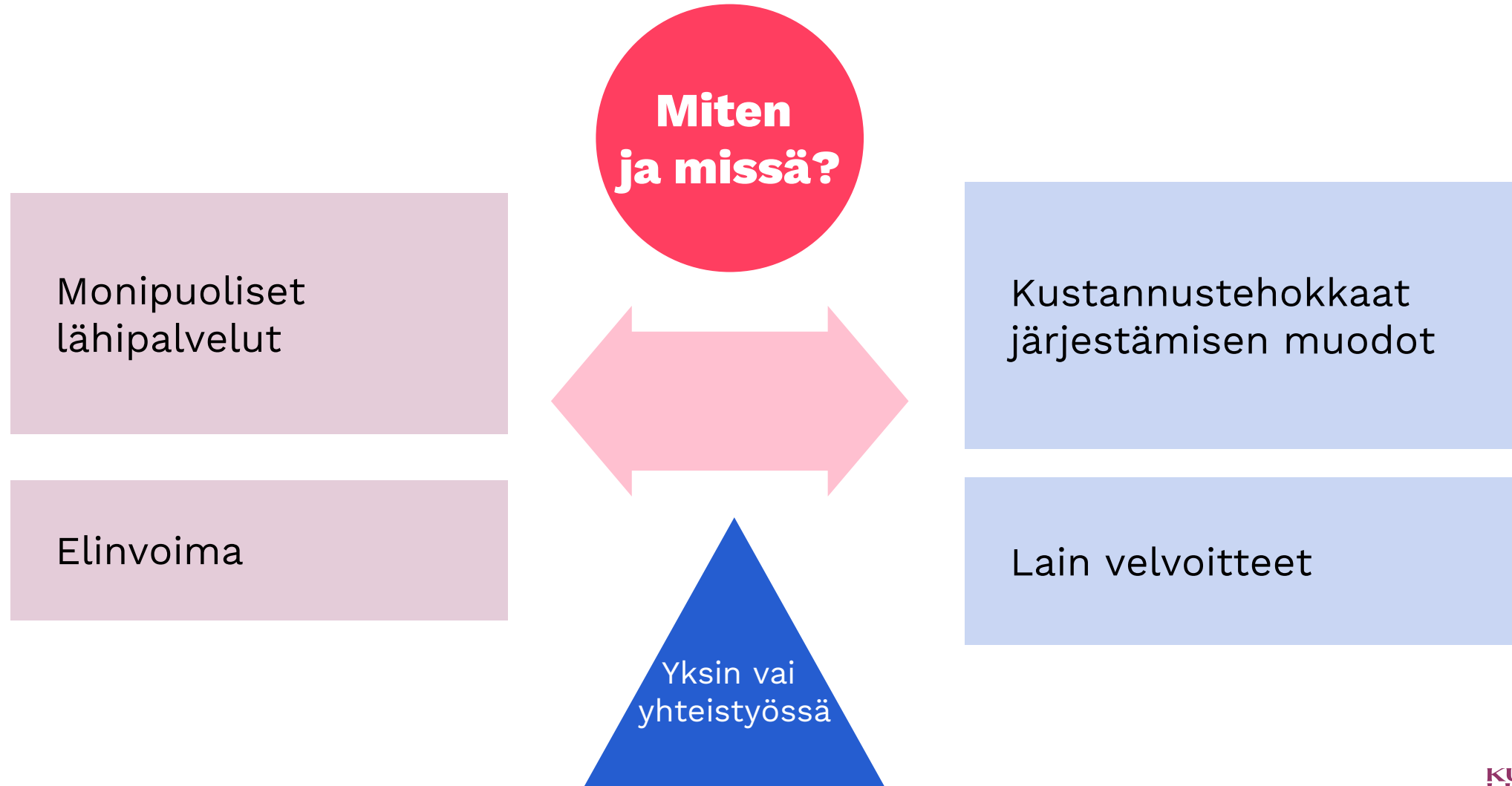
Osaava
henkilöstö ja
työvoima

Sisäinen
eriytyminen ja
polarisaatio

Vieraskielisen
väestön
palvelutarpeen
lisääntyminen

Koulutuksen järjestäjän hankala yhtälö

Voisiko ratkaisuna olla?

- Yhteistyön lisääminen
- Koulutus palveluna ajattelu
- Digitalisaatio

KOPA- projektin keskeiset tavoitteet avattuina

Koulutuksen saatavuus ja saavutettavuus

- Koulutuksen saatavuus harvaan asutuilla ja vähenevän väestön alueilla
- Saatavuushaasteet henkilöön liittyvien tarpeiden perusteella (kielitaito, sairaus tms)
- Nuorelle mahdollisuus opiskella kotona asuen, monimuotoisilla opiskelutavoilla

Osaava työvoima

- Työelämän osaamistarpeet
- Jatkuvan oppimisen vaatimus
- Joustavat koulutuspolut ja –mahdollisuudet
- Reagointikyky ja –nopeus koulutustarpeisiin
- Jalkautuvat koulutuspalvelut
- Monipuolisuutta yhteisillä koulutustarjottimilla

Taloudellisesti kestävät ratkaisut

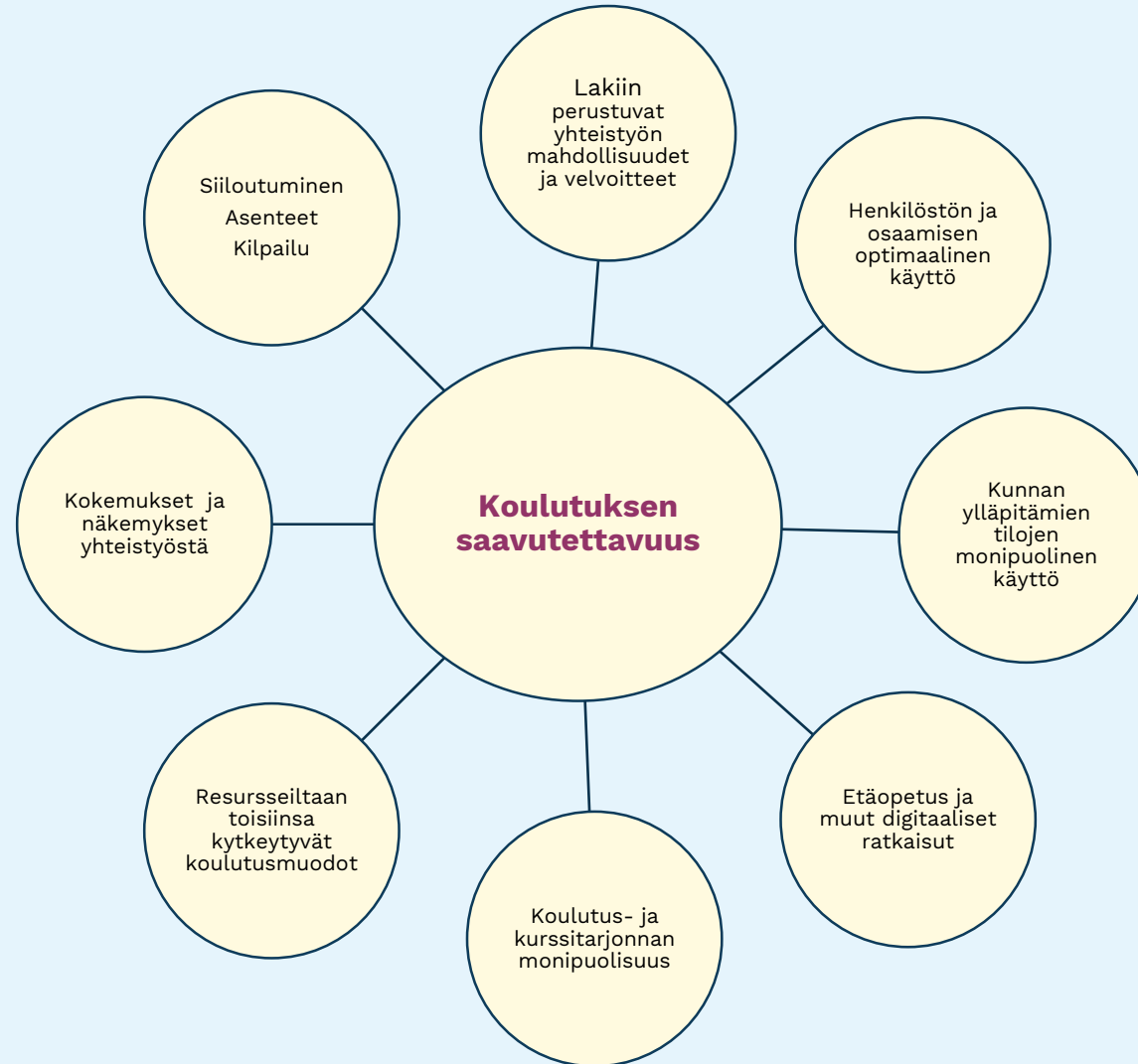
- Kuntien heikkenevä talous haastaa järjestämismuodot
- Suuriin kampuksiin keskittäminen ei onnistu kaikkialla
- Yhteistyön muodot ja tasot, erilaiset ”hybridit”
- Osaavan henkilöstön ja kiinteistöjen tehokas ja monimuotoinen käyttö
- Digitaaliset ratkaisut

Koulutus palveluna, mitä tarkoitamme?

- Opetuslähtöisestä oppimislähtöiseksi
- Näkökulma oppilaitoksesta oppijaan
- Oppimisen ei tarvitse olla sidoksissa perinteisiin koulutiloihin tai oppimisympäristöihin
- Monen toimijan yhteistyö
- Resursseja ja osaamista koulumuodot ylittävästi
- Tilojen tehokas käyttö

Järjestämiskäytäntöihin liittyviä elementtejä

**Velvoitteet ovat tiukkoja ,
mutta lainsäädäntö on
yhteistyön este vain
harvoin**

LAPE:n jatkotyö osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelmaa

- Valtakunnallinen koordinointi STM, THL
- https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/lapsi-ja-perhepalveluiden-muutosohjelma-jatkuu-valtionavustukset-kehittamistyon-tueksi-ovat-nyt-haettavissa
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvä arki eri toimijoiden yhteistyöllä
- Kolme kokonaisuutta:
 - perhekeskukset ja varhainen tuki arjessa,
 - matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelut
 - lastensuojelun kehittäminen
- Valtionavustuksen saaminen edellyttää yhteistä SISOTE-valmistelua – **verkostot!**

Haasta:

- **Siiloutuminen**
- **Asenteet**
- **Keskinäinen kilpailu**
- **Vanhat, huonot kokemukset**

Edistä:

- **Yhteistä näkemystä ja yhteistyön etuja**
- **Ymmärrystä alueellisen palvelutarjonnan mahdollisuuksista**
- **Tiedonkulkua**
- **Sitkeyttä rakentaa uutta**

**“Enemmän puhetta siitä,
mitä voimme tehdä
olemassa olevilla
resursseilla ja vähemmän
siitä mitä meiltä puuttuu.”**

Kiitos.

Irmeli Myllymäki

+35846 9214443

irmeli.myllymaki@kuntaliitto.fi

@irmelimyllymaki

www.kuntaliitto.fi